

Article Type	Research Article	<i>Accepted / Makale Kabul</i>	26.11.2019
<i>Received / Makale Geliş</i>	16.09.2019	<i>Published / Yayınlanma</i>	27.11.2019

ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE VIEWS OF SECONDARY AND HIGH SCHOOL STUDENTS ABOUT PHYSICAL EDUCATION AND SPORT COURSE

Hüseyin ÜZÜM

Orhan Sevinç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Gaziantep / TÜRKİYE,
ORCID: 0000-0001-7865-5267

Rukiye Yasemin ÜZÜM

Kilis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Kilis / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0001-7646-9129

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1574>

Reference: Üzüm, H. & Üzüm, R. Y. (2019). Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(44), 3728-3734.

ÖZET

Eğitim ve öğretiminden ayrı düşünülemeyen beden eğitimi ve spor dersi, eğitim ve öğretim sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır. Beden eğitimi, genel eğitimin oluşmasında önem arz eder. Bu ders insanların zihinsel ve bedensel gelişiminin yanında, buldukları toplumlarda insanların sağlıklı, verimli, dengeli ve mutlu olmalarında önemli bir etkidir. Bu sebepten ötürü beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin gelişimi üzerindeki etkisi oldukça fazladır. Bu araştırmanın amacı; ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ait fikirlerini ortaya koymak için yapılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak çalışmacının geliştirdiği açık uçlu sorular ortaokul ve lisede eğitim ve öğretim gören öğrencilere sunulmuştur. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan mülakat yöntemi kullanılmıştır. Gaziantep ilinde bulunan resmi ortaokul ve liselerde öğrenim gören 80 öğrenciden elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

Araştırma neticesinde ve yapılan istatistik sonuçlarına göre araştırmaya katılan ortaokul ve lise öğrencileri; beden eğitimi ve spor dersinin gelişimleri açısından faydasını gördüklerini, ayrıca bu dersi eğlenceli bir ders olarak gördükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin bu dersin zihinsel, sosyal, sağlık ve fiziksel gelişimlerine katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. Bunun yanında araç-gereç yetersizliği, fiziki çevre şartlarının yetersiz oluşu ve ders saatlerinin az olmasının beden eğitimi ve spor dersine etkinin az olmasına ve bu derse katkı sağlama açısından olumsuz yönde etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Lise, Öğrenci, Beden eğitimi ve spor.

ABSTRACT

Physical education and sports lessons, which cannot be separated from education and training, are an inseparable part of the education and training system. Physical education is important in the formation of general education. This course is an important factor in people's mental and physical development as well as in the societies in which they are healthy, productive, balanced and happy. For this reason, physical education and sports lessons have a significant impact on the development of students. The purpose of this research; The aim of this study is to present the ideas of secondary and high school students about physical education and sports lesson. In the study, open-ended questions developed by the study as a data collection tool were presented to the students who are studying in secondary and high schools. In the study, interview method which is one of the qualitative research methods was used. The data obtained from 80 secondary school and high school students in Gaziantep were analyzed by content analysis method.

According to the results of the research and the results of the statistics, the secondary and high school students who participated in the research; physical education and sports course in terms of development of the benefit they see, as well as this lesson was seen as a fun lesson. It is concluded that students contribute to the mental, social, health and physical development of this course. In addition, it was concluded that the lack of equipment, insufficient physical environment conditions and the shorter hours of the lesson had a negative effect on the effect of the physical education and sports lesson and the contribution to this lesson.

Key Words: Secondary School, High School, Student, Physical Education and Sport.

1. GİRİŞ

Beden eğitimi ve spor dersi, hareketler yoluyla insanların sadece fiziksel gelişimlerine katkı sağlamayıp aynı zamanda bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerine de önemli katkıları bulunmaktadır (Özyalvaç, 2010). Düzenli spor için en önemli araç beden eğitimi dersleridir. İnsanlar sporu ilk olarak beden eğitimi dersleriyle birlikte tanımaya başlar. Bu yüzden beden eğitimi dersleri sporu tanıtan unsur olarak da değerlendirilebilir (Balyan, 2009). Günümüzde fiziksel aktiviteler ile ilgili toplumda yer alan bilgi eksikliği bu aktivitelerin önemini ve sağlık arasındaki bağın anlaşılmasına sebebiyet vermektedir (Alıncak, 2017). İnsanın yaşamında fiziksel aktivitelerin etkili ve önemli olduğu, kişinin gelişimsel sürecinde eğitimin önemli bir ayağı olarak görüldüğü ve bilimsel açıdan etkin olduğu belirtilmiştir. Beden eğitimi ve spor çalışmalarının kişileri sosyalleştirdiği ve bireyin psikomotor becerilerini geliştirdiği kanıtlanmış bir gerçektir. Bireyler eğitim ve öğretim dönemlerinde almış olduğu beden eğitimi ve spor dersi sayesinde sağlıklı ve sosyal birey olmanın yanında bu ders sayesinde zararlı alışkanlıklarından da uzaklaşmaktadır (MEB, 2009). Düzenli spor aktivitelerin fiziksel sağlığımızın yanında ruhsal sağlığımız için de önemli etkidir (Taşer, 2004). Kişinin kendini tanıması ve keşfedilmemiş özelliklerinin ortaya çıkmasına imkân sağlamaktadır (Erkal, Güven ve Ayan,1988). Eğitim ve öğretim kurumları çoğunlukla beden eğitimi ve sporun temel amaçlarından olan ve aynı zamanda bu dersin eğitim öğretim programı içerisinde yer alan bireyin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerini beden eğitimi ve spor derslerinde yapılan sportif aktivite ve etkinliklerle karşılamaya çalışırlar. Bireyler fiziksel, mental ve ruhsal olarak sağlıklı ve mutlu olmak isterler ve bunları gerçekleştirilmesinde en etkili yollardan biri de beden eğitimi, spor ve fiziksel aktivitedir (Abakay, Alıncak, Akyel ve Yetiş, 2015; Alıncak, 2016). Mosston ve Asworth (2004) beden eğitimi derslerinin öğrencinin bütün yaşamına etki ettiğini belirtmektedirler. Beden eğitimi ve spor derslerinin etkili olabilmesi öğretmen, öğrenci ve programın birbiriyle uyumuna ve koordinesine bağlıdır. Beden eğitimi ve spor dersinin etkili ve nitelikli olmasını sağlayan bu üç temel etmendir. Bu sebeple öğrencilerin dersle ilgili tutum ve davranışları program ve öğretmen açısından çok önemlidir (Karangil, Hünük ve Demirhan, 2006). Beden eğitimi ve spor çalışmalarına katılan kişiler belli bir düzeye yükselmeyi ya da performanslarının daha önceki performansından daha yüksek seviyeye çıkarmak için hedefler içinde olurlar. Kişilerin bu zaman diliminde hedeflerine ulaşmaya yönelik farklı davranış sergiledikleri görülür (Abakay, 2010; Alıncak ve Abakay, 2015). Beden eğitimi ve spor sayesinde bireyler kendine ait olan yeteneği keşfetmeyi ve başkasının yeteneğini görmeyi eşit şartlarda yarışmayı yeri geldiği zaman yenilgiyi de kabullenmeyi, rakiplerini takdir edebilmeyi, mütevazı olmayı, zamanını etkili ve verimli bir biçimde kullanmayı öğrenir. Bu yönüyle beden eğitimi insanları geleceğe hazırlarken çok yönlü bir biçimde yetişmesini amaç edinen çağdaş eğitim sisteminin etkili bir aracıdır (Mirzeoğlu, 2003). Williams'ın (1964) görüşüne göre beden eğitimi kişilerin bilişsel, fiziksel, duyuşsal ve sosyal olarak gelişimine yarar sağlayan ve kişiyi eğlendiren fiziksel çalışmaların tamamına beden eğitimi denir. Beden eğitimi genel olarak kişilerin sağlıklı olmalarıyla ve bireylerin kişilik gelişimleriyle doğrudan etkilidir. Bireylerin bedensel ve fiziksel gelişimleri uyumlu olduğu için, toplumda sağlıklı, çalışkan ve huzurlu olmaları konularında üst düzeyde verimli olabilmektedir (Ayan, Alıncak ve Tuzcuoğulları, 2015; Güçlü, 2001) Ülkemizde son dönemlerde bir takım değişimlere ve gelişimlere bağlı olarak eğitim öğretimde geniş çapta değişme ve gelişme olmuştur. 2005 yılında İlköğretimde ve ortaöğretimde yer alan programlarında bazı değişimler olmuştur. Ayrıca 11 Nisan 2012 yılında zorunlu eğitimi on iki yıla çıkaran 4+4+4 sistemine geçilmiş olup "İlköğretim eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun" adıyla Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe giren yeni sistem ilk defa 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Ayrıca ilköğretim ifadesi yerine temel eğitim ifadesi yer almaya başlamıştır. Yeni sistemle beraber beden eğitimi ve spor derslerinin müfredat ve programları da güncellenmiş olup yeni ve güncel programa 2013 yılı itibarıyla geçilmiştir. (Abakay ve ark., 2015).

Yapılan araştırmada özellikle gelişim evresinde olan ortaokul öğrencileri ve lisede öğrenim gören öğrencilere uygulanan beden eğitimi dersinin ve sportif aktivitelerin kapsam ve işleyişi önem arz etmektedir. Yapılan bu araştırma ortaokulda ve lisede öğrenim görenlerin bu derse ait görüşlerini incelemek amacıyla uygulanmıştır. Bu amaca istinaden aşağıda yer alan sorulara yanıt aranmıştır.

1. Beden eğitimi ve spor dersine ait öğrencilerin düşünceleri nelerdir?
2. Beden eğitimi ve spor dersinin saatlerine ait öğrenci görüş ve düşünceleri nelerdir?
3. Beden eğitimi ve spor dersinin kazanımlarına ait öğrenci görüş ve düşünceleri nelerdir?

4. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde yaşamış olduğu sorunlar nelerdir?
5. Beden eğitimi ve spor dersi hakkında öğrencilerin tavsiye öneri ve düşünceleri nelerdir?

2. YÖNTEM

Araştırmanın bu kısmında çalışmanın yöntemine ait araştırma modeli, çalışma grubu, ölçme aracı hazırlanması ve uygulanması, verilerin analizine ait bilgilere değinilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Bu model durum çalışması şeklindedir. Durum çalışması: araştırılmış olan olguyu kendi deseninde inceleyen ve içinde yer aldığı ortam arasındaki durumların belirginleşmediği ve birden çok kanıtın ve verinin bulunduğu yerlerde kullanılan bir desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, Yin, 1984).

2.2. Araştırma Grubu

Gaziantep ilinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokul ve liselerde okuyan 80 öğrenciye yönelik yapılmıştır. Çalışma grubuna ait istatistikler Tablo 1'de bulunmaktadır.

Tablo 1: Araştırma Grubuna Ait Kişisel Özellikler (N = 80)

Değişkenler	Guruplar	n	%
Okul türü	Lise	40	50
	Ortaokul	40	50
Cinsiyet	Kadın	44	55
	Erkek	36	45

Tablo 1'de çalışmaya katılan gruba ait kişisel özellikler yer almaktadır. Çalışmaya katılmış olan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne bakıldığında, 40 (% 50) öğrenci ortaokulda, 40 (% 50) öğrencinin lisede öğrenim gördüğü görülmektedir. Cinsiyete bakıldığında 44 (% 55) öğrencinin kadın, 36 (% 45) öğrencinin erkek olduğu görülmektedir.

2.3. Ölçme Aracının (Görüşme Formunun) Hazırlanması ve Uygulanması

Çalışmada kullanılan görüşme formunun hazırlanması için ilk olarak 180 ortaokul ve lise öğrencisiyle bire bir, yüz yüze iletişim kurularak görüşmeler yapılmış ve bu öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine ait görüş ve düşünceleri sorularak ve bu konudaki düşüncelerini yazmaları istenmiştir. Yazılan düşüncelerden ve literatürden elde edilen bilgilere istinaden görüşme formu taslak haline getirilmiştir. Görüşme formuna ait geçerliği ve güvenilirliği belirlemek için alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur. Kapsama ait geçerliği ve güvenilirliği test etmek için kullanılan yöntemlerinden biri de bu konuda uzmanlaşmış kişilerin görüşlerine başvurmaktır (Büyüköztürk, 2006). Elde edilen bilgiler istikametinde gereken düzenleme ve güncellemeler yapılarak 2 adet kişisel özellikleri belirlen soru ve 5 adet açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Açık uçlu sorularda öğrenciler görüşlerini yazarken birden fazla ifade kullanabilmektedir. Programla ilgili ortaya çıkan her ifade tema olarak tanımlanmıştır.

Hazırlanmış olan görüşme formuyla ilgili öğrencilere bilgilendirme yapılmış olup, araştırmanın gönüllülük esasına dayandığına değinilmiştir. 80 öğrenciye yönelik yapılan bu çalışmada elde edilen veriler ile ilgili tablolar oluşturulmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada yer alan görüşme formundaki verilerden elde edilen bilgiler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Nitel araştırmalarda içerik analizi kuramsal anlamda belirgin olmayan temalar ve eğer varsa alt temaların oluşturularak analiz edilmesinde kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Elde edilen verilerde toplanmış olan bilgiler ayrı ayrı kaydedilmiş ve guruplar halinde kodlamalar yapılmıştır. Yapılan grup ve kodlamalar alanında uzmanlaşmış kişilere sunulup onların da görüşleri alınarak son şekli verilmiş olup analiz kısmına geçilmiştir. Analiz yapılırken her bir soruya tema belirlenmiş veri ve temaların frekans ve yüzdeleri hesaplanarak oluşturulmuştur. Elde edilen veri değerlendirme kısmında betimsel analiz kullanılmıştır. Son olarak raporlama yapılmış ve bulgular ortaya konulmuştur.

3. BULGULAR ve YORUM

Bu kısımda, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ortaokul ve liselerde eğitim öğretim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ait görüş ve düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla araştırma grubuyla yapılmış olan görüş sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2: Çalışma Grubunun Beden Eğitimi ve Spor Dersiyle İlgili Düşüncelerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Temalar	n	%
Faydalı ve eğlenceli bir ders	56	25.7
Sosyalleşme açısından etkili bir ders	51	23.3
Sağlıklı olma açısından önemli bir ders	44	20.2
Verimli bir ders	43	19.7
Önem verilmeyen bir ders	24	11.1
Toplam	218	100

Tablo 2'de çalışma grubunun beden eğitimi ve spor dersine ait görüşünün dağılımı yer almaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin düşüncelerinden 5 tema ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin birden fazla tema ifade ettikleri belirlenmiştir. Bu temalar arasında yüzde sıralamasına göre, faydalı ve eğlenceli bir ders (%25.7), sosyalleşme açısından etkili bir ders (%23.3), sağlıklı olma açısından önemli bir ders (%20.2), verimli bir ders (%19.7), önem verilmeyen bir ders (%11.1) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3: Çalışma Grubunun Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Saatleriyle İlgili Düşüncelerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Temalar	n	%
Ders saatleri artırılmalı	64	80
Ders saatleri yeterli	16	20
Toplam	80	100

Tablo 3'de çalışma grubunun beden eğitimi ve spor dersinin saatleriyle ilgili düşüncelerine ait görüşlerinin dağılımı yer almaktadır. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinin saatleriyle ilgili 2 tema görülmüştür. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin 64'ü (%80) ders saatlerinin artırılması gerektiğini, 16 öğrencinin (%20) ise ders saatlerinin yeterli olduğunu düşündüğü görüşü ortaya çıkmıştır.

Tablo 4: Çalışma Grubuna Ait Kişilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersindeki Kazanımlarına Ait Görüşlerin Dağılımı

Temalar	n	%
Beden eğitimi ve sporun faydalarını öğrendik	62	26.7
Sağlıklı yaşam konusunda bilinçlendik	46	19.8
Yeni spor branşları öğrendik	43	18.4
Beslenme konusunda bilinçlendik	41	17.6
Yeteneklerimizin farkına vardık	32	13.7
Hiçbir kazanımı olmadı	9	3.8
Toplam	233	100

Tablo 4'de çalışma grubunun beden eğitimi ve spor dersine ilişkin kazanımlarına ait görüşlerinin dağılımı yer almaktadır. Öğrencilerin bu dersle ilgili görüşlerinde 6 tema görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin birden fazla tema ifade ettikleri tespit edilmiştir. Bu temalar arasında yüzde sıralamasına göre, beden eğitimi ve sporun faydalarını öğrendik (%26.7), sağlıklı yaşam konusunda bilinçlendik (%19.8), yeni spor branşları öğrendik (%18.4), beslenme konusunda bilinçlendik (%17.6), yeteneklerimizin farkına vardık (%13.7), hiçbir kazanımı olmadı (%3.8) temalarının olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Çalışma Grubunun Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Yaşamış Oldukları Sorunlara İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Temalar	n	%
Araç-gereç yetersiz	72	39.2
Fiziki çevre şartları yetersiz	72	39.2
Etkinlikler seviyemize uygun değil	22	11.9
Derse önem verilmiyor	18	9.7
Toplam	184	100

Tablo 5’de çalışma grubunun beden eğitimi ve spor derslerinde yaşamış olduğu sorunlara ait düşüncelerinin dağılımı verilmiştir. Öğrencilerin bu derste yaşamış oldukları sorunlara ait düşüncelerinden 4 tema tespit edilmiştir. Öğrencilerin birden fazla tema ifade ettikleri belirlenmiştir. Bunların yüzde sıralaması; araç-gereç yetersiz (%39.2), fiziki çevre şartları yetersiz (%39.2), etkinlikler seviyemize uygun değil (%11.9), derse önem verilmiyor (%9.7) şeklindedir.

Tablo 6. Çalışma Grubunun Beden Eğitimi ve Spor Dersine Ait Önerisinin Neler Olduğuna Dair Veri Dağılımı

Temalar	n	%
Araç gereç temin edilmeli	72	20.9
Fiziki şartlar düzeltilmeli	72	20.9
Ders saatleri arttırılmalı	66	19.2
Ders eğlenceli hale getirilmeli	62	18
Etkinlikler öğrenciye uygun olmalı	24	6.9
Dersin önemli olduğu hissettirilmeli	23	6.6
Öğrenci yeteneği doğrultusunda yönlendirilmeli	18	5.2
Öğretmen derse önem vermeli	8	2.3
Toplam	345	100

Tablo 6’da çalışma grubunun beden eğitimi ve spor dersi ile ilgili önerilerinin dağılımı verilmektedir. Katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine ait önerilerinden 8 tema görülmüştür. Öğrencilerin birden fazla tema ifade ettikleri belirlenmiştir. Bu temaların yüzde sıralaması; araç-gereç temin edilmeli (%20.9), fiziki şartlar düzeltilmeli (%20.9), ders saatleri arttırılmalı (%19.2), ders eğlenceli hale getirilmeli (%18), etkinlikler öğrenciye uygun olmalı (%6.9), dersin önemli olduğu hissettirilmeli (%6.6), öğrenciye yeteneği doğrultusunda yönlendirilmeli (%5.2), öğretmen derse önem vermeli (%2.3) şeklindedir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmanın bu kısmında yapılan araştırma sonucunda ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ait görüşlerinden elde edilen verilerin sonuçlarına değinilmiştir.

Çalışma grubunun derse ait görüş ve düşüncelerine bakıldığında; katılımcıların %25,7’si (n:56) dersin faydalı ve eğlenceli bir ders olduğunu belirttikleri görülmüştür. Ayrıca %43,5’i (n:95) sosyalleşme ve sağlıklı olma açısından dersin önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Buradan hareketle bu dersin genelde öğrenciler açısından faydalı ve katkı sağlayan bir ders olduğu söylenebilir. Ayrıca bu dersin olumlu yönde öğrenciye bazı özellikler kazandırdığını da ifade edebiliriz. Ortaokul ve lisede eğitim gören kişilerle yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde kişilerin beden eğitimi ve spor dersiyile alakalı olumlu tutum ve davranışlarının olduğu söylenebilir (Alıncak, Biçer, Abakay ve Uğurlu, 2016a; Chung ve Philips, 2002; Hatten, 2004; Koca ve Aşçı, 2004; Zengin, Demir, Alıncak ve Abakay, 2016).

Çalışma grubunun ders saatlerine ait görüşleri incelendiğinde; öğrencilerin çoğunluğu ders saatlerinin arttırılmasının gerekliliği hususuna değinmişlerdir. Bu görüşten hareketle bu dersin genelde uygulamalı olması bakımından derste sürenin yetmediği söylenebilir.

Çalışma grubunun derse ait kazanımlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; bu ders kapsamında; beden eğitimi ve sporun faydalarını öğrenmenin yanında, sağlıklı yaşam konusunda bilinçlendiklerini ve yeni spor branşlarını öğrendiklerini ayrıca beslenme konusunda daha bilinçli hale geldiklerini ve yeteneklerinin de farkına vardıkları konusunda görüş belirttikleri görülmektedir. Yapılan araştırmanın sonuçlarından hareketle öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi ile birlikte; dersin faydalarını öğrendiklerini, sağlıklı yaşam ve beslenme açısından bireye katkı sağladığı söylenebilir. Ayan, Soylu, Bozdal ve Alıncak (2017) yapmış oldukları çalışmada istikrarlı ve daimi bir şekilde beden eğitimi ve

spor aktivite ve egzersizleri yapan kişilerin duygusal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Araştırma grubunun beden eğitimi ve spor dersinde yaşamış olduğu sorunlara ilişkin görüşlerine bakıldığında; %78.4'ünün (n:144) araç-gereç ve fiziki çevre şartlarının yetersiz olduğu yönünde görüş bildirdiği görülmüştür. Ayrıca %11.9'unun (n:22) derste yapılan etkinliklerin seviyelerine uygun olmadığı ve %9.7'sinin (n:18) derse giren öğretmenlerin derse önem vermedikleri ifadelerini tercih ettikleri görülmektedir. Araştırma grubunun düşüncelerinden hareketle dersin verimli olabilmesi için araç-gereç tedarik edilmesi ve çevre şartlarının düzeltilmesi gerektiği söylenebilir. Abakay ve ark. (2015) tarafından yapılmış olan ortaokul beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğretmen görüşlerinin ele alındığı çalışmada bu alanda derslere giren öğretmenlerin genel anlamda ders programlarındaki ders saatlerinin az olması, ders alanlarındaki fiziki şartların yetersizliği, çevre şartlarının olumsuz ve yetersiz olmasından kaynaklı bu dersin etkisiz ve verimsiz geçtiği neticesine varmışlardır. Alıncak, Doğan ve Abakay (2016b), lisede görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerinde yaptıkları çalışmada bu dersin etki ve verimini arttırabilmek için derse ait araç gereçlerin yeterli düzeyde olması, fiziki şartların düzeltilmesi ve bu dersin saatlerinin arttırılması gibi konuların önemsenmesi gerektiği kanısına varmışlardır.

Beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğrencilerin önerilerine baktığımızda, %41,8'inin (n:144) araç gereç temin edilmesi ve fiziki şartlarının düzeltilmesi, %19,2'sinin de (n:66) ders saatlerinin arttırılması gerektiğini ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca dersin eğlenceli hale getirilmesi, etkinliklerin öğrenciye uygun olması, dersin önemli olduğunun hissettirilmesi, öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi ve öğretmenin derse önem vermesi önerilerini de eklemiştir.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan ortaokul ve lise öğrencileri; beden eğitimi ve spor dersinin, gelişimleri açısından faydalı ve eğlenceli bir ders olarak gördüklerini söylemek mümkündür. Ayrıca bu dersin; bilişsel, duyuşsal ve sosyal alanlarda kişiye önemli fayda sağladığı, kişinin fiziki görüntüsü ve sağlığını olumlu yönden etkilediği söylenebilir. Ancak araç-gereç yetersizliği, fiziki çevre şartlarının yetersiz oluşu ve ders saatlerinin az olmasının beden eğitimi ve spor dersinin etki ve katkı sağlama açısından olumsuz yönde etkilendiği neticesine varılmıştır.

5. ÖNERİLER

Bu çalışma ile ortaokul ve lise öğrencilerinin türkçe, matematik, fizik, kimya gibi diğer branş derslerine ait görüşleri ile beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin görüşleri karşılaştırılıp incelenebilir.

Yine bu çalışma ile okullarında spor salonu bulunan öğrenciler ile okullarında spor salonu bulunmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin görüşleri karşılaştırılıp incelenebilir.

Ayrıca Türkiye'de ve yurt dışında öğrenim gören aynı kademe ve seviyedeki öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin görüşleri incelenip değerlendirilebilir.

Bu tür araştırmaların arttırılıp beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin verimliliğine katkı sağlayabileceği gibi ayrıca öğrenci merkezli yaklaşımlarla da bu dersteeki verimliliği arttıracaktır.

KAYNAKÇA

ABAKAY, U. (2010). *Futbolcu-Antrenör İletişiminin Farklı Statüdeki Futbolcuların Başarı Motivasyonu İle İlişkisi*. Doktora Tezi Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ABAKAY, U., ALINCAK, F., AKYEL, Y. ve YETİŞ, Ü. (2015). Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(4), 1-9.

ALINCAK, F. (2016). Attitudes of Secondary School Students Including Physical Activity Involving Playing Games. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 2(3),1-14.

ALINCAK, F. (2017). Attitudes of Primary School Teachers Towards Playing Games that Involve Physical Activity. *European Journal of Education Studies*, 3(1),202- 2016.

ALINCAK, F. ve ABAKAY, U. (2015). Ferdi ve Takım Sporlarıyla Uğraşan Bireylerin Strese Karşı Koyabilme Düzeylerinin Karşılaştırması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(16), 333-345.

- ALINCAK, F., BİÇER, M., ABAKAY, U. ve UĞURLU, F. M. (2016a). The 8 Grade Students in Middle School Ideas About Effectiveness of Physical Education Lesson. *International Journal of Sport Studies*. 6(9),538-545.
- ALINCAK, F., DOĞAN, İ. ve ABAKAY, U. (2016b). Lise Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 3(1),309-317.
- AYAN, S., SOYLU, Y., BOZDAL, Ö. ve ALINCAK, F. (2017). Investigation of Emotional Intelligence Level of University Students. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 3(5), 1-11.
- AYAN, S., ALINCAK, F. ve TUZCUOĞULLARI, Ö. T. (2015). Gaziantep'te Oynanan Bazı Yöresel Oyunların Hentbol Branşının Teknik Çalışmasına Yönelik Eğitsel Oyunlar Olarak Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 252-257.
- BALYAN, M. (2009). *İlköğretim 2. Kademe Ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları, Sosyal Beceri ve Özyeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- CHUNG, M. & PHILIPS, D. A. (2002). Attitude Toward Physical Education and Leisure- Time Exercise in High School Students. *Physical Educator*,59(3), 126-139.
- ERKAL, M., GÜVEN, Ö. ve AYAN, D. (1998). *Sosyolojik Açıdan Spor*. İstanbul: Der Yayınları.
- GÜÇLÜ, M. (2001). Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri, Çin ve Türkiye'de Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 33-38
- HATTEN, J. D. (2004). *Racial Differences in Student's interest and Attitudes Toward Physical Education Considering Grade Level and Gender*. Ph.D Thesis. The Florida State University, Florida.
- KARANGİL, M., HÜNÜK, D. ve DEMİRHAN, G. (2006) İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2),48 57.
- KOCA, C. ve AŞÇI, F. H. (2004). Atletik Yeterlik Düzeyi ve Cinsiyetin Beden Eğitime Yönelik Tutum Üzerine Etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IX,(1), 15-24.
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI [MEB]. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Ortaöğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı (9 – 12. Sınıflar) 2009 Bursa.
- MİRZEOĞLU, N. (2003). *Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- MOSSTON, M. & ASWORTH, S. (2004). *Beden Eğitimi Öğretimi*. (Çev. E. Tüzemen). Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- ÖZYALVAÇ, N. T. (2010). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- TAŞER, H. (2004). Fiziksel Uygunluk Eğitimi. *Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(6), 48-56.
- WILLIAMS, J. F. (1964). *The Principles of Physical Education*. London: W. B. Saunders Company.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 6. Baskı. Ankara: Seçkin.
- YIN, R. K. (1984). *Case study research: Design and methods*. Newbury Park, CA: Sage.
- ZENGİN, Ö., DEMİR, H., ALINCAK, F. ve ABAKAY, U. (2016). The Evaluation of High School 12th Grade Students Opinions About The Effectiveness of Physical Education Classes. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 2(4),1-16.